

Merhaba

gazetesinin her Çarşamba
okurlarına armağanıdır.

KADEMİK Sayfalar

Hazırlayanlar: **M. Ali UZ – Serdar CEYLAN**
maluz@merhabagazetesi.com.tr • srceylan@hotmail.com

Osmanlıdan Cumhuriyet'e Öğretmenlerimiz:13

KÜLAHCIZADE AHMET NECATİ ATALAY (1888-1976)

Ahmet ÇELİK - Serdar CEYLAN

Konya'nın Piresat Kabasakal Mahallesi'nde 1888 yılında doğdu. Babası Konya'nın tanınmış kereste tüccarlarından ve aslen Sızma Köyü'nden (günümüzde Selçuklu ilçesine bağlı Sızma Mahallesi) olan Külahcızade Mehmet Feyzi Efendi (1864-1926)'dir⁽¹⁾. Annesi Ayşe Hanım (1869-1901)'dir.⁽²⁾

Babası Mehmet Feyzi Efendi, Ahmet Efendi ile Fatma Hanım'ın oğludur.

Mehmet Feyzi Efendi'nin ilk eşi Ayşe Hanım'dan **Fatma** (1890-1983), öğretmen **İbrahim** (1901-1967)⁽³⁾ isimli çocukları vardır.

Külahcızade
Mehmet Feyzi
Atalay
(Ahmet Necati
Atalay'ın babası)

(1) Mehmet Feyzi Efendi, 1916 yılında vefat etmiş, Üçler Mezarlığı'na (155 Ada, 243 parsel) defnedilmiştir. Kabir taşında; "Konya Kereste Tüccarlarından Külahcı Zade Merhum Mehmet Feyzi Atalay Ruhuna Fatıha D. 1862 Ö. 1926" yazılıdır.

(2) Ayşe Hanım, 1901 yılında vefat etmiş, Üçler Mezarlığı'na (155 Ada, 223 parsel) defnedilmiştir. Kabrinin ayakucunda muhafaza edilen Osmanlıca Kabir Taşında; "Merhume Külahcınının Mehmet Usta'nın Haremi Ayşe sene 1319" yazılıdır. Yenilenen kabir taşında ise; "Külahcıoğullarından Kereste Tüccarı Mehmet Usta Eşi Ayşe Atalay Ruhuna Fatıha D. 1869 Ö. 1901" yazılıdır.

(3) İbrahim Atalay, 1317/1901'de Konya'da doğdu. Akif Paşa, Gazi, Karapınar, Ereğli, Çumra Kadınhanı, Akşehir, Mahmut Şevket Paşa Köprübaşı Okullarında görev yaptı. 42 yıl öğretmenlikte hizmet etti. Mehmet, Halil, Ahmet adında üç erkek ve Kübra (Ergene) adında bir kızı oldu. 1967 yılında vefat etti. Üçler Mezarlığı'na (155 Ada, 232 parsel) defnedilmiştir. Kabir taşında; "Mehmet Külahcıoğlu

İkinci evliliğini Hüseyin ile Hatice kızı Şerife Şefika Hanım (1882-1960)⁽⁴⁾ ile yapmış, Öğretmen **Mustafa Feyzi** (1903-1973)⁽⁵⁾, **Ayşe**

Oğlu Emekli Öğretmen İbrahim Atalay Ruhuna Fatıha Doğum Ta.18.8.1901 Ölüm Ta. 7.7.1967" yazılıdır. Eşi Emine Atalay (1902-1989)'dir.

(4) Şerife Şefika Hanım 1960 yılında vefat etmiş, Üçler Mezarlığı'na (155 Ada, 244 parsel) defnedilmiştir. Kabir taşında; "Hüvelbaki Külahcızade Kereste Tüccarı Mehmet Usta Eşi Şefika Şerife Atalay Ruhuna Fatıha D. 1882 Ö. 18.7.1960" yazılıdır.

(5) Mustafa Feyzi Atalay, 1973 yılında vefat etmiş, Üçler Mezarlığı'na (155 Ada, 233 parsel) defnedilmiştir. Kabir taşında; "Okudu ve Okuttu Bir Murat Göremeden Allahın Rahmetine Kavuştu Mehmet

Külahcizade Ahmet Necati Atalay
(1888-1976)

(1906-?), **Haydar Feyzi** (1925-2006)⁽⁶⁾ isimli çocukları olmuştur.

Babaannesi ise Seyit Efendi ile Ayşe Hanım'ın kızı Fatma Hanım (1834-1910)'dır.

Ahmet Necati Bey, Konya İl MEM Arşivi Özlük dosyasında mevcut biyografisinde şunları yazmıştır:⁽⁷⁾

“(İsmim) Külahçı oğullarından Mehmet Feyzi Efendi mahdumu (oğlu) Ahmet Necati(dir). Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti tebaiyetinde Türk ve Müslümanım. Bir sülaleyi marufeye (meşhur bir sülalaye) mensup değilim.

1304/1888 seneyi maliyesinde Konya'da doğdum.

Yedi yaşımdan itibaren **Mecidiye Mektebi İbtidaiyesi**⁽⁸⁾

oğlu Öğretmen Mustafa Feyzi Atalay R. Fatıha D. 1319 Ö. 25.10.1973" yazılıdır. Ayrıca bkznz. Anonim, "Emekli Öğretmen Mustafa Feyzi Atalay Vefat Etti", Yeni Konya, 11 Temmuz 1967.

(6) Haydar Feyzi Atalay, 2006 yılında vefat etmiş, Üçler Mezarlığı'nda (155 Ada, 230 parsel) defnedilmiştir. Kabir taşında; "Mehmet Oğlu Haydar Feyzi Atalay Ruhuna Fatıha D. 05.05.1925 Ö. 19.03.2006" yazılıdır.

(7) Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğü Özlük Arşivi, KMEMK3-49_0011-13.

(8) Akçeşme Mektebi ilk olarak 1875'de açıldı. 280 öğrencisi mevcuttu. Ferit Paşa'nın valiliği döneminde "Mecidiye" adını aldı. 1914'de 70 öğrencinin öğrenim gördüğü okuldan o döneme kadar 218 öğrenci

(İlkokulu)'na devama başladım. Mektebi mezkûru bi'l-ikmal (adı geçen okulu tamamlayarak) şahadetname (diploma) aldım. Şahadetname zayi (kayıp) olmuştur. İki senede **Darulhuffaz**'a devamla tek-mil-i hıfz ettim (Kuran-ı Kerimi tamamen ezberledim). 1325/1909 senesine kadar sekiz senede Konya'da **Mecidiye Medresesi**'ne⁽⁹⁾ devamla durusu arabiyeyi, **Medrese-i Atik**'te (eski medresede) talimi meşrut (eğitimi zorunlu) dersleri ikmal ettim. İcazetnamem (diplomam) yoktur.

1 Kanunuevel 1325/14 Aralık 1909'da **Konya Darulmuallimin**'ine kayd olunarak üç sene devam ettim. Son senemin nısfı ahirinde (son yarısında) Afyon Karahisarı'na naklederek Darulmuallimin'i bil-ikmal şahadetname (diploma) aldım. Türkçe, Arapça kıraat ve kitabet (okuma ve yazma) ederim. Farsisi (Farsça) ve Fransızcaya aşinayım. Tab' ve neşr olunmuş asar ve telifatım (basılmış eserlerim) yoktur.

Darulmualliminden neşet ettikten (bitirdikten) sonra Konya merkezde vaki **Feyzi Hürriyet Mektebi** İbtidaisi başmuallimliğine 200 kuruş maaşla 19 Teşrinisani 1328/2 Aralık 1912 tarih ve 2491/1219 numaralı emirnameyi vilayetpenahi (valilik emirnamesi) ile tayin ve vazifeye 20 Teşrinisani 1328/3 Aralık 1912 tarihinde başladım. 16 Eylül 1330/29 Eylül 1914 tarihine kadar mektebi mezkûrda (adı geçen okulda) ifayı vazife (görev) eyledim.

15 Teşrinisani 1330/28 Kasım 1914 tarih ve 183161/2067 numaralı Maarif Nezareti (Millî Eğitim Bakanlığı) emriyle Darulmuallimin Tatbikat Başmuallimliğine 500 ku-

diploma almıştır.

(9) Karakurt Mahallesi, Tahtatepen Caddesi'nde, Güherçile/Barut Fabrikası, güney taraf bitişiğinde idi. Ahmet Necati Beyin okuduğu dönemde Nuzumlalı Hacı Hüseyin Efendi (v.1908) medresenin müderrisiydi.

ruş maaşla bi't-tayin (tayinle) 22 Teşrinievvel 1330 / 2 Aralık 1914 tarihinde mübaşeret eyledim (başladım).

1 Mart 1332 / 14 Mart 1916 tarihimde maaşıma 50 kuruş zam icrasıyla 550 kuruş oldu.

13 Teşrinievvel 1330 / 26 Aralık 1914 tarihinden 1 Şubat 1333 / 1917 tarihine kadar mektebi mezkurda (adı geçen okulda) hüsnü ifayı vazife eyledikten sonra 1 Şubat 1333 / 1917 tarihinde Konya Öksüz Yurtları müdür muavinliğine 1000 kuruş maaşla terfian tahvil kıldım. 1 Şubat tarihinden 1 Kânunusani / Ocak 1335 / 1919 tarihine kadar bulundum.

Ahıran (son olarak) Öksüz Yurtları'nın lağvıyla **Leyli İbtidai Umu-miye'ye** (Genel Gece İlkokulu'na) kalb edilen (dönüştürülen) mektebi mezkûr müdürü saniliğine naklen 20 Kânunuevvel 1334 / 20 Aralık 1918 tarih ve 13169 numaralı emirnameyi vilayetpenahi ile tayin kıldım.

1 Kanunnusani / Ocak 1335 / 1919 tarihinde mübaşeretle 1 Kanunuevvel 1335 / 1919 tarihine kadar ifayı vazife eyledim ve 1 Kanunuevvel 1335 / 1919 tarih ve 16642 / 2720 numaralı yine emirname-i vilayetpenahiyle 1300 kuruş maaşla mektebi mezkûr müdürlüğüne tahvil ve tayin kıldım. 1 Kanunuevvel 1335 / 1919 tarihinde işe başladım. 1 Ağustos 1336 / 1920 tarihine kadar mezkûr müdüriyette hüsnü ifayı vazife ederek Encümeni Vilayet kararıyla mekteb lağvedildi. Bir buçuk ay açıktaki kalarak maaş ve memuriyetime muadil bir vazife bekledim.

16 Eylül 1336/1920 tarih ve 188340 numaralı emirname ile eski vazifeme muadil bir memuriyet bulununcaya kadar Konya Merkezinde **Şemsülmearif Mektebi** muallimliğine 600 kuruş maaşla tayin olundum. 4 Eylül 1337 / 1921 tarihine

Külahcizade Ahmet Necati Atalay
(1888-1976)

kadar ifayı vazife eyledim.

Ahıran (son olarak) 2 Eylül 1337/1921 tarih ve 21995/586 numaralı vilayet emriyle **Merkez İntibah Mektebi** başmuallimliğine 1000 kuruş maaşla tayin kıldım. 4 Eylül 1337 / 1921 tarihinde işe başladım. Elyevm (halen) mektebi mezkûrun başmuallimiyim.

Memuriyete dâhil olduğumdan itibaren tekaüdiye verdim. Azl vesaire gibi bir güne mücazatla tecziye kılınmadım. Rütbe, nişan ve madalyam yoktur.

Bulduğum memuriyetlerde infisalim (ayrılmam) vuku bulmamıştır. Bir güne esbaptan dolayı tahtı muhakemeye alınmadım. 17 Kanunsani/Ocak 1339/1923. Konya İntibah Mektebi başmuallimi Ahmet Necati". (KMEMK3-49_0011-13)

Bundan sonra Ahmet Necati Bey 11 Şubat 1339/1923 Merkez İlk Tedrisat Müfettişliği; 20 Teşrinievvel/Ekim 1926'da **Rehberi Hürriyet Mektebi** müdürlüğü; 10 Eylül 1927'de **Kütahya Yatılı Mektebi Müdürlüğü**; 22 Eylül 1928'de **Konya Çumra İzzet Bey Mektebi** baş-

A. Necati Atalay'ın torunu Gültekin Gücüyener'in 04.09.1969 yılındaki nikâh töreninde.
Soldan sağa: Arka plân ayaktakiler Ayhan Gücüyener, Adil Gücüyener.
Oturanelar: Süleyman Temizsoy, Faik Berk, Mustafa Demirok, A. Necati Atalay, Hatice Tekeli, Cevahir Temizsoy.

muallimliği; 6 Ekim 1928'de **Merkez Gazipaşa İlk Mektebi**; 23 Aralık 1929'da **Cumhuriyet Mektebi**; 9 Aralık 1936'da **Köprübaşı Okulu**; 21 Eylül 1940'da Şehit Sadık Okulu başöğretmeni ve 18 Ekim 1943'de **Topraklık Okulu** başöğretmenliği görevlerinde bulundu. 1950'de adı geçen okulda görevli iken emekli oldu.

TÜRK OCAĞI

Padişahlık yönetimine karşı ve İttihat Terakki taraftarı olan Ahmet Necati Atalay, 1915 yılında genç arkadaşlarını bir araya toplayarak **Türk Ocağı Konya Şubesini** kurdu. Bu olayı kendisi şöyle anlatır:⁽¹⁰⁾

“Bundan tam otuz üç yıl önceydi. Türklük ve mefkûre uğrunda birleşmiş aydın arkadaşlarla bir araya geldik. O zaman için milliyet uğrunda açılmış bir bayrak olan (Türk Ocağı) çatısı altına girmek istiyorduk. Bir hayli toplantılardan sonra “Ocağı” teşkile muvaffak olduk. Aman Allah'ım; o günkü

imanlı sevinci ömrümde hiçbir şeyde görmedim. Gençlik kudretiyle, mefkûre nuruyla derhal faaliyete geçtik. Sık sık içtimalar (toplantılar) yapıyor, fikirler teati ediyorduk. Ocaklılar, heyecan ve iman dolu bir sürü Konya gençleri idi”

ERGENEKON BAYRAMI

Ahmet Necati, Türk Ocağı faaliyetlerinden olarak, kendi teklifiyle Ergenekon bayramının Konya Aladdin Tepesi'nde nasıl kutlandığını da şöyle anlatır:⁽¹¹⁾

“Öğrencilerimle Türklük üzerinde yaptığım konuşmalar sırasında iken “Ergenekon” bayramı yapmak aşkı benliğimi sarmıştı. Artık bu düşüncemin tatbik mevkiine getirilmesi zamanı gelmişti. İdare heyeti arkadaşlarımla bir toplantı yaparak fikir ve duygularımı söyledim. Büyük bir alaka ile muhterem arkadaşlarım bana katıldılar. Hummalı ve coşkun çalışmalar neticesi olarak programı hazırladık. Konya Alâeddin Tepesi'nde Ergenekon

(10) Necati Atalay, Konya, S. 113, Mart 1948, s. 12-13.

(11) Necati Atalay, Konya, S. 113, (Mart 1948), s. 12-13.

Bayramı yapılacaktı. Eski ata giyimlerimiz bulduruldu. Atlar, kargılar, kalkanlar, pehlivanlar meydan alacaktı. İlanlar yapıldı, programlar dağıtıldı. Memleket büyük bir sevinçle bayram arifesi yaşıyordu. Bayram günü Alâeddin tepesi, ana-baba gününe dönmüştü. Erkek, kadın, çoluk-çocuk mektepliler, hükümet erkânı ve memurlar azim bir yer almıştı. Alkışlar (gök) kubbeyi çınlatmıştı. Müteakiben şiirler, destanlar, menkıbeler okundu. Tepe tamamen hareket halinde idi. Atlar koşturuluyor, mızraklar, kargılar yükseliyor, cirit, kalkan, pehlivan oyunları halk tarafından hayranlıkla seyrediliyordu. Davul-zurna sesleri, milli ve mahalli oyunlar neşelerinizi göklere, atalarımızın ruhlarına ulaştırıyordu. Konyalılar güzel bir bayram yapmışlardı. Ocaklıları alkış tufanına tutmuşlardı. O gün bu gün bu geçmiş tarihi bayramın tatlı akisleriyle elan derin bir haz duymaktayım.”

OCAK MECMUASI:

Ardından Ahmet Necati arkadaşlarıyla birlikte Konya Ocak mecmuasını çıkardı. Ocak dergisi ilk sayısını 8 Teşrin-i Sani 1333 (8 Kasım 1917) yılında yayınladı. Yazı işleri müdürü **Namdar Rahmi** olan dergi her on günde bir Konya Türk Ocağı tarafından çıkarılmaktaydı. İlk sayıda “Maksat ve Meslek” adlı makalesinde Ahmet Necati şunları yazmaktadır:⁽¹²⁾

“Ocak, Zerdüşt’ün ateşgedesi değil, içinde saf ve samimî milliyet ateşi yanan Türk kalplerinin ocağıdır. Bununla beraber bu Ocak’ta zulmetle, cehaletle, taassupla, içtimâî felaketlerimizin bütün amilleriyle harp edecek, Anadolu’nun mazlum ve masum ufukunu tenvire uğraşacaktır. Bundan başka memleketimizde her gün kullandığımız, fikirlerimizin, hisleri-

(12) Başbuğ Ahmet Necati, “Maksat ve Meslek”, Ocak, 8 Teşrinisani 1333 (8 Kasım 1917), Sayı: 1, 1.

Kızı Saliha Türkan Hanım'ın oğlu Gültekin Gücüyener'in Nişan Merasiminde, 17.07.1969.
Soldan sağa; ?, Nevhis Özkan, Mehmet Ortaer, İclal Gücüyener, Erhan Berk, Necati Gücüyener, Ahmet Necati Atalay, Gültekin Gücüyener, İlhan Temizsoy, Behsat Üner

Ahmet Necati Atalay, 17.07.1969 tarihinde torunu Gültekin Gücüyener'in nişan töreninde. Soldan sağa: Mustafa Naci Gücüyener, son eşi Hatice Atalay, Ahmet Necati Atalay

mizin ince ve nükteli medlullerini ifade ettiğimiz hâlde kamuslara geçmeyerek tedvin olunmayan birçok kelimeleri, diğer lisanlarda örneği bulunmayan bedii ve manidar atasözlerini, Türk yavrularının meşgalesi olan millî oyunları toplayıp peyderpey neşredebektedir. Bugün henüz zayıf ve kuvvetsiz şulelerini Konya'nın gölgeli muhitine serpen mecmuamız büyük valimizin yüksek himmetleri, samimi teşvikleri ve erbab-ı fikir ve kalemimizin yardımıyla yakın zamanda Anadolu muhitinin yegâne vasıta-i tenviri olacağını ümit ederiz"

Ocak dergisi 19 sayı neşredilerek 30 Mayıs 1334 (30 Mayıs 1918) yı-

lında yayın hayatına son verdi.

YENİ FİKİR MECMUASI:

Yeni Fikir mecmuası 1 Ocak 1925'de Konya'da yayınlanmaya başladı. Yazarları arasında İlköğretim müfettişi olan Ahmet Necati Bey de vardı. 1 Temmuz 1929 kapanan **Yeni Fikir** mecmuasında O, "Özdil" konusunu yazdı⁽¹³⁾.

Ahmet Necati, kendi ifadesi ile "Konya'da Cumhuriyet'ten sonra inkılapların bütün safahatında vazife almış ve bu vazifelerini müspet başarıyla neticelendirmiştir." Ahmet Necati, şapka inkılabından sonra Konya'da hasır şapkayı ilk giyenlerdendir. Harf İnkılabından sonra da yeni yazıyı ilk benimseyen aile Atalay Ailesi'dir.

AİLESİ

Ahmet Necati Bey, Seyit Mehmet ile Sıddıka kızı **Atiye Hanım**⁽¹⁴⁾ (1889-1913), Salih ve Saliha kızı **Rahime Hanım** (1897-?), Mehmet Niyazi ile Ayşe kızı **Fatma Hanım** (1880-?) ve Mustafa ve Şerife kızı **Hatice Hanım** (1889-1973)⁽¹⁵⁾ ile

(13) Bakınız: Yeni Fikir, Sayı 1-3,7-8.

(14) Atiye Hanım, 1913 yılında vefat etmiş, Üçler Mezarlığı'na (155 Ada, 231 parsel) defnedilmiştir. Kabir taşında; "Külâhçı Oğullarından Ahmet Necati Atalay Eşi Atiye Atalay Ruhuna Fatıha D. 1889 Ö. 1913"

(15) Hatice Hanım, 1973 yılında vefat etmiş, Üçler Mezarlığı'na (155 Ada, 245 parsel) defnedilmiştir. Kabir taşında; "Külâhçı Oğullarından Emekli Öğretmen Ahmet Necati Atalay Eşi Hatice Atalay Ruhuna Fatıha D. 1889 Ö. 1973"

Kızı Saliha Türkan Hanım'ın oğlu Gültekin Gücüyener'in Nişan Merasiminde, 17.07.1969.
Soldan sağa; İclal Gücüyener, Ahmet Gücüyener, Erhan Berk, Ahmet Necati Atalay, Gültekin Gücüyener,
Kayhan Berk, İlhan Temizsoy

evlendi.

Atiye Hanım ile evliliğinden; **Hatice** (1908-1987) ve **Sıddıka** (1910-1971) isimli iki kızı oldu.

Rahime Hanım ile evliliğinden ise **Mehmet Gültekin** (1916-1938) ve **Saliha Türkan** (1914-1989) isimli çocukları oldu.

Oğlu Mehmet Gültekin Atalay (1916-1938), genç yaşta, askerlik görevini ifa ederken rahatsızlanarak bekar olarak vefat etti.

Kızı Hatice Hanım (1908-1987)⁽¹⁶⁾, Mustafa ile Hatice oğlu TCDD Gar Müdürü olan Mahmut Hamdi Tekeli (1902-1959)⁽¹⁷⁾ ile evlendi. Süheyla (1927)⁽¹⁸⁾ ve Özcan (1934-1989)⁽¹⁹⁾ isimli çocukları

(16) Hatice Atalay Tekeli, Üçler Mezarlığı'na (155 ada, 224 parsel) defnedilmiştir. "D.D.Y. Emekli Müdürü Hamdi Eşi Hatice Tekeli Ruhuna Fatih 1907-1987" yazılıdır.

(17) Hamdi Tekeli, Üçler Mezarlığı'na (155 ada, 319 parsel) defnedilmiştir. "Tekelioğullarından Mustafa Oğlu Hamdi Tekeli Ruhuna Fatih D. 1902 Ö. 9.5.1959" yazılıdır.

(18) Süheyla Hanım, Albay Adnan Sevgür ile evlenmiş olup, halen İzmir'de ikamet etmektedir.

(19) Özcan Tekeli, Konya'da "Foto Venüs"ün sahibidir. 1989 yılında vefat etmiş, Üçler Mezarlığı'nda (155 Ada, 193 parsel) defnedilmiştir. Kabir taşında; "Merhum TCDD Emekli Gar Müdürü Hamdi Tekeli

oldu.

Kızı Sıddıka Hanım (1910-1971), Ahmet Naci ile Fatma oğlu Mehmet Naci Gücüyener (1908-1949)⁽²⁰⁾ ile evlendi. Nurten Demirok (1935), Peköz Berk (1938), Gülten (1941) ve Ahmet Atilla (1943-2012) isimli çocukları oldu.

Kızı Saliha Türkan Hanım (1914- v.11.12.1989)⁽²¹⁾ ise, Ahmet Naci ile Fatma oğlu Mustafa Naci Gücüyener (1910-1989)⁽²²⁾ ile evlendi. Adil (1934-1998)⁽²³⁾, Ünal

Oğlu Özcan Tekeli Ruhuna Fatih D. 11.2.1934 Ö. 29.9.1989" yazılıdır.

(20) Mehmet Naci Gücüyener, 1949 yılında vefat etmiş, Üçler Mezarlığı'nda (155 Ada, 280 parsel) defnedilmiştir. Kabir taşında; "Ahmet Oğlu Mehmet Naci Gücüyener Ruhuna Fatih D. 1908 Ö. 1949" yazılıdır.

(21) Anonim, "H. Saliha Gücüyener Toprağa Verildi", Yeni Konya, 13 Aralık 1989.

(22) Mustafa Naci Gücüyener, 1941 yılında Yeni Konya Basimevi'ni kurmuş, Ekim 1946-Ocak 1947 tarihleri arasında Teknik Dergi'yi çıkarmış, meslek kitapları yayımlamıştır. 1 Haziran 1949 tarihinde Yeni Konya gazetesini kurmuştur. 1989 yılında vefat etmiş, Üçler Mezarlığı'nda (155 Ada, 299 parsel) defnedilmiştir. Kabir taşında; "Öğretmen Ahmet Naci oğlu Gazeteci Mustafa Naci Gücüyener Ruhuna Fatih D. 1326 - 1910 Ö. 1.4.1989" yazılıdır. Ayrıca bkzn. Adem Demirsoy, "Gücüyener, Mustafa Naci", Konya Ansiklopedisi, C. 4, s. 26.

(23) Adil Gücüyener, Ayhan Ergene (1935-1975) ile

Ahmet Necati Atalay'ın babası Mehmet Feyzi Atalay'ın kabir taşı.

Külahcizade Ahmet Necati Atalay (1888-1976)

(1938), Gültekin (1942) isimli çocukları oldu.

Külahcizade Ahmet Necati Bey'in kızları **Sıddıka** ve **Salıha Türkan** hanımlar Babahasanlar sülalesinden⁽²⁴⁾ Ahmet Naci Gücüyener'in⁽²⁵⁾ eşi olan halaları Fatma Hanım'ın oğulları ile evlenmiştir. Hala dayı çocuklarının evlenmesi ile bu iki sülale tekrar akraba olmuştur.

evlendi. Ayan Hanım'ın vefatından sonra Mukaddes Hanım (1937-1999) ile evlenmiştir. 1998 yılında vefat etmiş, Üçler Mezarlığı'nda (155 Ada, 323 parsel) defnedilmiştir. Kabir taşında; "Konya Basını'nın Duayenlerinden Gazeteci Adil Gücüyener Ruhuna Fatiha D. 28.2.1934 Ö. 24.10.1998" yazılıdır.

(24) Konya'da "Kasap Baba Hasan" olarak meşhur olan Kasap Karaoğlan'ın Ahmet Ağa (v.1301-1883) oğlu Hasan Gücüyener'in (1282 / 1865 - 1952) büyük oğlu Ahmet Naci Gücüyener, Külahcizade Mehmet Feyzi Efendi (1864-1926)'nin kızı Fatma hanım ile evlenmiş, Mehmet Naci, Mustafa Naci ve Atiye isimli çocukları olmuştur. Saim Yardımcı, "Babahasanlar", Konya'da Asırlık Bir Çınar 2, Konya 2016, s. 68-73. Hasan Gücüyener, 1952 yılında vefat etmiş, Üçler Mezarlığı'na (155 Ada, 289 parsel) defnedilmiştir. Kabir taşında; "Merhum Ahmet Oğlu Kasap Baba Hasan Gücüyener Ruhuna Fatiha D. 1282 Ö. 1952" yazılıdır.

(25) Ahmet Naci Gücüyener, 1957 yılında vefat etmiş, Üçler Mezarlığı'na (155 Ada, 301 parsel) defnedilmiştir. Kabir taşında; "Merhum Kasap Baba Hasan oğlu Emekli Öğretmen Kitabçı ve Matbaacı Ahmet Naci Gücüyener Ruhuna Fatiha D. 1307 Ö. 25.4.1957" yazılıdır. Eşi Fatma Gücüyener 1982 yılında vefat etmiş, Üçler Mezarlığı'na (155 Ada, 300 parsel) defnedilmiştir. Kabir taşında; "Merhum Öğretmen Ahmet Naci Gücüyener eşi Fatma Gücüyener D. 1306 - 1890 Ö. 1.1.1983" yazılıdır.

Atalay ailesi, Konya'nın tanınmış ailelerinden Gücüyener, Ergene, Kocaözer, Arıcan, Demirok, Berk, Tekeli, Sevgür aileleri ile de akrabadır.

Ahmet Necati Bey'in dünürü Ahmet Naci Gücüyener (1891-1957), öğretmenlikten istifa etmiş, 1932 yılında Hükümet Meydanı'nda Yeni Kitapevi (Kırmızı Kütüphane)'ni açmıştır. Ahmet Necati Bey'in damatları olan oğulları Mehmet Naci ve Mustafa Naci ile kızı Atiye Hanım'ın eşi (Konyalıların "Enişte Mehmet" olarak tanıdığı) Mehmet Arıcan'la o yıllarda Konya'nın meşhur kitapevlerinden olan Kırmızı Kütüphane'yi işletirler.

Ahmet Necati Bey'in dünürü Ahmet Naci Gücüyener ile tavla oynayıp sohbet ettiği ziyaretler, otoriter kişiliği, kılık kıyafetine gösterdiği özen ailenin hafızasında yer etmiştir⁽²⁶⁾.

Yeni Konya Gazetesi yazı işleri müdürlüğünde de bulunan Ahmet Necati Bey, 11 Haziran 1976 tari-

(26) Gültekin Gücüyener (Salıha Türkan ile Mustafa Naci oğlu, 1942 doğumlu), 24.09.2016 tarihli görüşme.

Ahmet Necati Atalay'ın Üçler Mezarlığı'ndaki kabir taşı.

hinde 21.00 sularında 89 yaşında Konya'da vefat etti. Üçler Mezarlığı'na (155 Ada, 329 Parsel) defnedildi.

Kabir Taşında;
*"Külahçı Oğullarından Kereste
 Tüccarı Mehmet Ağa Oğlu Emekli
 Öğretmen Ahmet Necati Atalay
 Ruhuna Fatiha
 D. 1888 Ö. 11-6-1976"*
 yazılıdır.
 Allah rahmet eylesin.

KAYNAKLAR:

- Adem Demirsoy, "Güçüyener, Mustafa Naci", Konya Ansiklopedisi, C. 4, s. 26.
- Anonim, "A. Necati Atalay Vefat Etti", Yeni Konya 14 Haziran 1976
- Anonim, "Emekli Öğretmen Mustafa Feyzi Atalay Vefat Etti", Yeni Konya, 11 Temmuz 1967.
- Anonim, "H. Saliha Güçüyener Toprağa Verildi", Yeni Konya, 13 Aralık 1989.
- Caner Arabacı, Milli Mücadele Öğretmenleri, 84.
- Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğü Özlük Arşivi, No:7548
- Necati Atalay, Konya, Mart-1948,S.113, s.12
- Saime Yardımcı, "Babahasanlar", Konya'da Asırlık Bir Çınar 2, Konya 2016, s. 68-73.

KAYNAK KİŞİ:

Gültekin Güçüyener (Saliha Türkan ile Mustafa Naci oğlu, 1942 doğumlu), 24.09.2016 tarihli görüşme.

Abdullah
AYDOĞMUŞ

BEHÇET NECATİGİL'İN EVLİYA ÇELEBİ SEYAHATNAMESİNDEN UYARLADIĞI RADYO OYUNLARINDA KONYA'YA DAİR BÖLÜMLER

Yirminci yüzyıl Türk edebiyatının en özgün en ilgi çekici şairlerinden olan Behçet Necatigil'in (1916-1979) kaynağını Evliya Çelebi Seyahatnamesinden alan, ilk kez 1966-1967 yılları arasında yayınlanmış, 22 bölümlük bir radyo oyunu bulunmaktadır. Uzun zaman unutulmaya terk edilen bu eser Eylül 2015'te basılarak okuyucularla buluşturulmuştur.

Behçet Necatigil, yirminci yüzyılda Türk edebiyatını şiirleriyle, radyo oyunları, Almanca ve Fransızca'dan yaptığı çevirileriyle zenginleştiren bir yazardır. Onun radyo oyun yazarlığı yapmasında Almanca bilgisinin ve kısa sürelerle de olsa Almanya'da bulunmasının önemli payı vardır.

Almanya'da radyo oyunlarının kaleme alınışı ve yayınlanması radyo yayıncılığı kadar eskidir. Radyo oyunları Almanya'da 1918 yılında programlara girmeye başlamış II. Dünya Savaşı'ndan sonra özellikle 1945-1960 arasında radyo oyunları büyük önem kazanmış ve geniş ilgi görmüştür. Savaşta pek çok sinema ve tiyatro binasının yıkılmış olması halkı radyoların başına toplamış, yeni bir edebiyat ve dram türü olarak gelişen radyo oyunları bu dönemde hem sanat hem de eğlence ihtiyaçlarını karşılamıştır.

O dönemin en önemli Alman radyo oyunu yazarlarından biri Günther Eich (1907-1972)'tir. Necatigil Alman radyo oyunlarını

okumuştur. İki Günther Eich'ten olmak üzere Almanca'dan beş oyun çevirdiği fakat bunları yayınlamak için bulamadığı bilinmektedir. Behçet Necatigil Türk radyo tiyatrosunun ilk önemli temsilcisidir.

Necatigil Evliya Çelebi Seyahatnamesinden iki üç ve dördüncü ciltlerinden seçmeler yapmış beşinci cildin başlangıç sayfalarında diziyi bitirmiştir⁽¹⁾.

Necatigil Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nin birinci İstanbul'u anlatan birinci cildinden uyarlama yapmamıştır. Seçmeler yaptığı ciltlerde ise şu konular bulunmaktadır:

İkinci ciltte: Mudanya ve Bursa, Osmanlı Devletinin kuruluşu, İstanbul'un fethinden önceki Osmanlı sultanları, Bursa'nın alimleri, vezirleri ve şairleri, Sinop, Trabzon ve havalisi, Gürcistan dolayları; Kırım, Karadeniz, Bolu, Amasya, Niksar, Erzurum, Nahçıvan, Tebriz, Bakü, Erzurum, Bayburt, Erzincan, Merzifon, Ankara.

Üçüncü ciltte: Üsküdar'dan Şam'a kadar yol boyunca bütün şehir ve kasabalar: Eskişehir, Konya, İskenderun, Tire, Akre, Kızıldeniz, Ölüdeniz, Urfa, Kayseri, Sivas, İskilik, Rusçuk, Niğbolu, Silistre, Filibe, Edirne, Sofya ve Şumnu şehirleri hakkında geniş bilgiler.

Dördüncü ciltte: İstanbul'dan Van'a kadar yol üzerindeki bütün

(1) Semih Tezcan'ın Sunuşuyla Behçet Necatigil, Evliya Çelebi, İstanbul, 2015, s. 7-9.

şehir ve kasabalar: Malatya, Diyarbakır, Mardin, Sincar, Bitlis, Ahlat. Evliya Çelebi'nin elçi olarak İran'a gidişi, İran ve Irak hakkında bilgiler; Tebriz, Erdebil, Kazvin, Kum, Bağdad, Necef/Kufe, Basra, Abadan, Cizre, Musul, Tikrit.

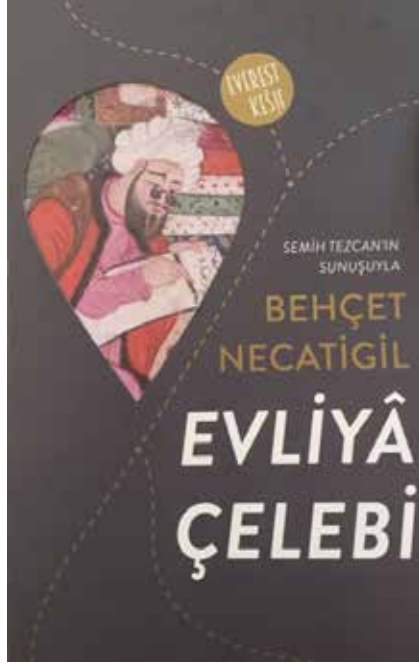
Beşinci ciltte: Tokat sonra Rumeli, Sarıkamış'tan Avrupa'ya kadar çeşitli ülke ve eyaletler: Kırklareli/Kırkkilise, Varna, İstanbul, Silistre, Hoten, Özi, İznik, Bursa, Gelibolu, Edirne, Belgrad, Temeşvar, Libhova, Yanova, Varad, Sarayevo, Zagrep, Üsküp, Köstence, Sofya, Semendire⁽²⁾.

Behçet Necatigil bu çalışmasında Evliya Çelebi'nin 1640-1666 tarihleri arasındaki seyahatlerinden seçmeler yapmıştır. Uyarlanan radyo tiyatrosu Evliya Çelebi'nin Bursa gezisiyle başlar. Evliya Çelebi seyahatlere Ahi Çelebi Camii'nde gördüğü rüya ile başlamıştır. Evliya Çelebi'nin seyahatleri, rüyasında Hz.Peygamber'den yaptığı "*Seyahat ya Resulullah*" talebi ve Hz.Peygamber'in yanında yer alan Sa'd ibn Vakkas'ın Evliya'nın gittiği yerlerde gördüklerini yazıya geçirmesi temennisiyle başlar.

Kasımpaşa Mevlevihanesi şeyhi Abdullah Dede'nin ricası ile de eserine İstanbul'u anlatarak başlar. Birinci cilt tamamen İstanbul'a ayrılmıştır. Bir ay süren Bursa gezisi dönüşü babası Derviş Mehmet Ağa'nın nasihati Evliya Çelebi üzerinde önemli etkiler bırakmıştır: "*Oğul! Herkesle iyi geçin! Tath dilli yumuşak başlı ol! Senden büyüklerin önünden gitme! İhtiyarlara riayet et! Rıza lokmasına kanaat eyle! Eline geçen malı da israf etme kanaatle geçin!*"⁽³⁾

(2) Ölkü Çelik Şavk, Sorularla Evliya Çelebi İnsanlık Tarihine Yön Veren Yirmi Kişiden Biri, Hacettepe Üniversitesi Türkîyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara, 2011, s.27.

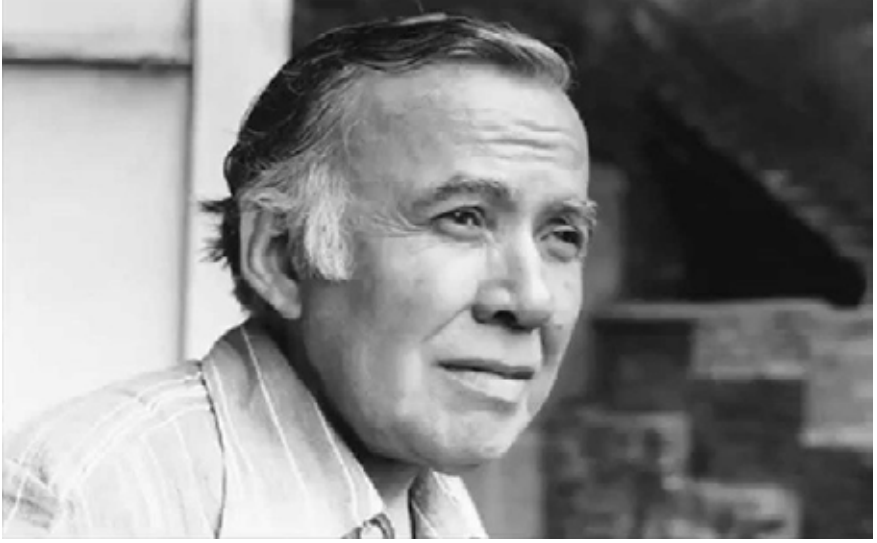
(3) Necatigil, age., s.35.

Necatigil oyunlar arasında bağlantılar kurar ve küçük açıklamalarda bulunarak oyunlar arasında bütünlük sağlar. Evliya Çelebi Seyahatlerini önemli devlet adamlarının yanında aldığı görevlerle devam ettirmiştir. Karşımıza musahib, kethuda ve müezzin gibi görevlerle çıkar. 1640 Eylül ayında Trabzon valiliğine tayin edilen Ketenci Ömer Paşa'nın kethüdası olarak deniz yoluyla Trabzon'a gider oradan da Kırım'a giderek kışı Kırım Hanı Bahadır Giray Han'ın yanında geçirir. İstanbul'a dönerken çetin bir fırtınaya tutulmuş ve bundan sonraki seyahatlerini Girit seyahati hariç kara yolu ile yapmıştır⁽⁴⁾.

Evliya Çelebi tehlikeli Karadeniz yolculuğundan sonra İstanbul'da dört yıl kalır. 1645'te Yusuf Paşa kumandasında Girit Seferi'ne katılır. Ertesi yıl Erzurum Beylerbeyliğine tayin edilen Defterzade Mehmet Paşa'ya müezzin ve musahib olarak Erzurum'a gider. Er-

(4) Necatigil, age., s.41.

zurum yolculuğu sırasında Kızılırmak nehrinde boğulma tehlikesi geçirir. Evliya Çelebi Erzurum'da bulunduğu sırada Defterdarzade Mehmet Paşa'nın verdiği görevle Tebriz Hanına mektup götürür. Bu seyahat ile de Karabağ ve Nahçıvan'ı gezme fırsatı bulur⁽⁵⁾.

Tebriz'den Erzurum'a dönen Evliya Çelebi dönüş yolunda Revan, Bakü, Tiflis, Ahıska, Şavşat, Ardahan il ve ilçelerini görme imkânı bulur. 1647 kışını da Erzurum'da geçirir. Defterzade Mehmet Paşa'nın görevinden azledilmesiyle birlikte İstanbul'a döner.⁽⁶⁾

Evliya Çelebi dönüş yolunda Ankara yakınlarındaki Balıkhisar Köyü'nde kar fırtınası yüzünden yolunu kaybeder. Bu arada Anadolu'yu kasıp kavuran Celali liderlerinden Kara Haydaroğlu ve Katırcıoğlu ile tanışır. İstanbul'a döndükten sonra ise 1648 Eylül'ünde Şam Beylerbeyi Silahtar Murtaza Paşa'nın müezzinbaşısı olarak Şam'a gitmek üzere Üsküdar'da beklerken Kara Haydaroğlu'nun yakalanarak İstanbul'a getirildiğini görür. Şartların ve tesadüflerin

etkisiyle eşkıya olmuş Kara Haydaroğlu'nu seven Evliya Çelebi onun yakalanmasına üzülmüştür⁽⁷⁾.

Şam Beylerbeyi Silahtar Murtaza Paşa ile yola çıkan Evliya Çelebi Şam'dan Hacc'a gitmeyi düşünür. Kartal, Pendik, Gebze, Tuzla, İznik gibi daha önce geçtiği ve anlattığı yerlerden yeni bilgiler toplamayı ihmal etmez⁽⁸⁾. Söğüt üzerinden Eskişehir Battal Gazi Türbesi'ni de ziyaret ederek Akşehir'e gelir.

Evliya Çelebi'ye bütün seyahatlerinde yardımcısı Gürcü Köle eşlik eder. Necatigil Gürcü Köle ile Evliya'yı sık sık konuşturur. Necatigil'in uyarladığı radyo oyununda Konya ile ilgili kısım "**Şam Yolculuğu**" adı ile altıncı bölümde yer almaktadır:

Gürcü Köle: Gece yarısı ikimiz nereye gideriz ağa?

Evliya Çelebi: Rihlet nefirleri çalınıp cümle ağırlıklar gitti. Biz de Hâce Nasreddin'i ziyaret edip onlara yetişiriz Yusuf!

Gürcü Köle: İyi edersin ağa!

(5) Necatigil, age., s.59-78.

(6) Necatigil, age., s.83.

(7) Necatigil, age., s.109.

(8) Necatigil, age., s.127.

Akşehir denince aklıma hep Nasreddin Hoca gelirdi de korkardım.

Evliya Çelebi: Niye korkardın?

Gürcü Köle: Ağam Nasreddin Hoca'nın türbesine gider de beni götürmez diye korkardım.

Evliya Çelebi: Öbür kademe ve kullarımdan seni ayrı tuttuğumu bilmez misin bre gafil?

Gürcü Köle: Sağol ağam!

Evliya Çelebi: Zira sen bana Karadeniz mihnetlerinden yadigârsın!

Gürcü Köle: Sağol ağam! (At *kişner yavaş nal sesleri*) Bu şehrin adına Akşar diyorlar ağa! Çarşıda gündüz öyle duydum.

Evliya Çelebi: Akşar Akşehir'in galat-ı meşhurudur. Bazıları Ahırşar derler, bazıları da büsbütün Akşar derler. (At *kişnemeleri*)

Gürcü Köle: Bir ağaçlık yere geldik ağa!

Evliya Çelebi: Hacı Nasreddin şehrin canib-i kiblesi haricindeki hiyaban içredir. Cemi lisanda hace-i dânanın nesayih ve letaifi darb-ı mesel makamında müsta'meldir. Bak bir tanesin anlatacım sana!

Gürcü Köle: Benim bilmediğim olsun ağa!

Evliya Çelebi: Demek bilirsin, kaç tane bilirsin? Bir gün Timur Hacı ile hamama gidip bir futa ile gusledilerken esna-yı kelimada Timur: "Hoca Efendi ben ki cihangir bir padişah-ı zi-şanımlı; satılmaklığım lazım gelirse beni kaç alırsın?" der. Hacı: "Kırk akçeye anca alırdım." cevabında bulunur. Timur: "Behey Hocam! Benim futam kırk akçe eder." Hoca: "Ya bende kırk akçeye futayı alıyorum, yoksa senin gibi bir Moğol parçasını ne yapacağım? Bir mangır bile etmezsin!" dedikte hazır cevaplı-

Evliya Çelebi
(1611-1682)

ğından Timur Han hazzederek pek çok ihsanlar eder. Daha nice yüzbinlerce letaifi var ki dillere dâsitandır.

Gürcü Köle: Yüzbinlerce var mı ağa?

Evliya Çelebi: O kadar yok elbette amma vardır. İmdi yolun sol tarafından mezaristana sapıp doğru kabri şerifine varalım. (Yavaş nal sesleri seslenir) Esselamun aleyküm ya merhumlar!

Türbedar: (Uzaktan birdenbire seslenir) Ve aleykümselam ey can! (At *ürkmüş kişner.*)

Evliya Çelebi: (Heyecanla) Bre Yusuf! At şaha kalktı, ayağı bir kabre girdi. Yetiş de kurtar!

Gürcü Köle: (Telaşla) Ağa! Kabrinden Nasreddin Hoca mı seslendi ağa?

Evliya Çelebi: Hakir az kaldı kabir azabı çekeyazdım. Bilir miyim kim seslendi?

19. yüzyılın son çeyreğinde Nasreddin Hoca Türbesi

Türbedar: (*Seslenir*) Ağa sadakanızı veriniz de güle güle gidiniz!

Evliya Çelebi: (*Kendi kendine*) Meğer türbedar imiş! Fesüphanallah! (*Sesini yükseltir*) Bre herif! Ben kabirlerde yatanlara selam verdim, sen onlardan değil iken niçin selam aldın? Alındı şu akçeleri!

Türbedar: (*Sesi yakından*) Var, yardımcın Allah ola! Güle güle gidesin ağa!

Evliya Çelebi: (*Güler*)

(*Kısa bir sessizlik at kişnemeleri yavaş nal sesleri*)

Evliya Çelebi: Hatırıma gelmişti, her kim Hacı Nasreddin'i ziyaret ederse latifelerinden hatıra bazı şeyler gelip elbette güler derler, aya gerçek midir, deyü düşünmüş idim. Türbedarın latifesi dahi bizi güldürdü Yusuf!

Gürcü Köle: Hem de korkuttu ağa!

Evliya Çelebi: Önce korktum sonra güldüm. İmdi sürelim atları da Murtaza Paşamızın kafilesine yetişelim. İlk menzilimiz Ilgın'dır.

(*At kişnemeleri, nal sesleri uzaklaşır*)

Murtaza Paşa: Bu kasabaya niçin Ilgın demişler, öğrendin mi Evliya Çelebi?

Evliya Çelebi: Ilgın denmesine sebep ılıcası olmuştur, Murtaza Paşam! Çünkü ılıcaya kudretten alınmış ısı su manasına olarak Ilgın derler. Sultan Alaeddin nikris marazına müptela olduktan sonra burada iyileştiği için üzerine müfit ve muhtasar bir kubbe bir camkân bina etmiş.

Murtaza Paşa: Suyu tatlı mıdır?

Evliya Çelebi: Gayet de tatlıdır. Sıcaklığı mutedildir. Bazı kimseler testiler içre soğutup içerler.

(*Kısa bir sessizlik*)

Murtaza Paşa: Ilgın'dan pek memnun kalmadın galiba? Bugün pek durgun görünürsün?

Evliya Çelebi: Cami önünde medfun Fehim Çelebi ile can sohbetlerimiz hatırıma gelir de üzülrüm paşam!

Günümüzde Nasreddin Hoca Türbesi

Murtaza Paşa: Kimdir Fehim Çelebi?

Evliya Çelebi: Yar-i can-beraberimdi, İstanbul'da tanışır, görürsür idik. Şairdir, on yedi yaşında tertib-i divan etmiştir. Hala şairler arasında divanı pek değerlidir.

Murtaza Paşa: Ne zaman vefat etti?

Evliya Çelebi: Geçen sene Murtaza Paşam! Yirmi bir sene yaşayıp na murad gurbetten gurbete giderek nihayetinde cennet bahçelerinde azimet eyledi.

Murtaza Paşa: Ilgın'da ne yapıyordu?

Evliya Çelebi: Mısır valisi Eyüp Paşa ile Mısır'a gitmiş idi. Orada Mezaki Süleyman Efendi kendisini gammazlaya gammazlaya paşa efendimizin gözünden düşürdü. Fehim dahi Yeniçeri Ağası Nevali Mehmet Bey'in yol masrafını vermesiyle İstanbul'a dönerken Ilgın'da bir salgın hastalığa tutulup vefat etmiş. Hakir kendisini pek severdim. Gerçi benden on beş yaş küçük idi, amma cevelan-ı tab'ı ve tez fikirliliği zamanı-

mız şairlerinde yoktur. Rahmetullahi aleyh!

(Sesler erir)

Ilgın'dan sonra Murtaza Paşa ve maiyyeti Konya'ya geldiler. Evliya Çelebi kalesiyle, camileri ziyaret ve gezinti yerleri ile Konya'ya uzun uzun anlatır⁽⁹⁾.

Murtaza Paşa'nın yanında müezzinbaşılıktaki İstanbul'dan yola çıkan Evliya Antakya, Hama, Humus şehirlerinden geçerek İstanbul'dan ayrılışlarının ikinci ayında Şam'a ulaşır.

Evliya Çelebi Temmuz 1649'da Murtaza Paşa'nın mektuplarını Sadrazam'a vermek için İstanbul'a döner. Bu seyahat sırasında Celali eşkıyaların Üsküdar önlerinde hükümet kuvvetlerine yenildiklerini görür⁽¹⁰⁾. Sadrazamın mektuplarını alarak hemen Şam'a dönen Evliya Çelebi çeşitli görevlerle Lübnan, Sur, Akka, Gazze, Yafa, Humus şehirlerine giderek, Suriye ve Filistin şehirlerinin birçoğunu gö-

(9) Necatigil, age., s.134-138.

(10) Necatigil, age., s.163.

rür⁽¹¹⁾.

Evliya Çelebi 1650 yılında anne tarafından akrabası Melek Ahmet Paşa'nın (v. 1662) Bağdat valiliğine tayini üzerine paşanın musahibi ve müezzinbaşısı olur. Bağdat'a hareket etmek üzereyken Melek Ahmet Paşa'nın sadrazam olmasıyla bir yıl daha İstanbul'da kalır. Melek Ahmet Paşa'nın sadrazamlıktan azledilerek Rumeli'de Özi Beylerbeyliğine gönderilmesiyle paşa ile beraber Rumeli'ye gider⁽¹²⁾. 1653 Haziranında Rumeli valiliğinden kubbealtı ikinci vezirliğine getirilen Melek Ahmet Paşa'nın yanında tekrar İstanbul'a döner⁽¹³⁾.

Sadrazam Derviş Mehmet Paşa'nın hastalanması üzerine Melek Ahmet Paşa sadrazam vekili olarak hizmet verir. Derviş Mehmet Paşa'nın hastalıktan kurtulmayarak vefatı üzerine Sultan IV. Mehmet sadrazamlık görevini Melek Ahmet Paşa'ya vermek ister. Ancak Melek Ahmet Paşa Anadolu'daki Celali ayaklanmaları, devlet hazinesinin asker maaşlarını dahi ödeyemeyecek durumda olması, tersanenin mühimmat eksikliklerini düşünerek sadrazam olmak istemez. Sultan IV. Mehmet'e Halep valisi İbşir Paşa'nın sadrazam olmasını teklif eder. IV. Mehmet Melek Ahmet Paşa'nın sadrazam olmasında ısrar eder ve paşa sadaret mührünü almak zorunda kalır. Araya şeyhülislam, kazaskerler ve yeniçeri ağalarının girmesiyle IV. Mehmet İbşir Paşa'nın sadrazam olmasını kabul eder. İbşir Paşa cezalandırılacağı endişesiyle İstanbul'a çağrılmasını bir hile olarak düşünür⁽¹⁴⁾. İbşir Paşa çağrılmasına rağmen İstanbul'a gelmeyince büyük bir ordu

toplayacağı ve devlete isyan edeceğinden korkulur. İbşir Paşa yerine sadrazam vekilliği yapan Melek Ahmet Paşa, ordusuyla Konya'da olduğunu öğrendiği İbşir Paşa'ya Evliya Çelebi'yi gönderir. Böylece bir kez daha Evliya Çelebi'nin Konya yolculuğu başlar.

Evliya Çelebi İznik'ten dinç beygirler alıp Lefke kasabasını geçerek Söğüt kasabasına binbir meşakkatle Eskişehir'i geçip Seyit Gazi menziline ve ondan sonra Hüsrev Paşa Hanı'nı geçip Ladik kasabasına ve oradan da altıncı gün Konya sahrasına gelir. Evliya Çelebi yedi gün boyunca Konya'da İbşir Paşa ile istişarelerde bulunarak kendisini İstanbul'a gitmek için ikna etmeye çalışır. Daha sonra İbşir Paşa'dan aldığı ihsanlarla Hazret-i Mevlanazade Çelebi'ye Allah emaneti koyarak Hazret-i Celaleddin Rumi'yi ziyaret ederek Çelebi Efendi ile vedalaşarak İstanbul'a döner⁽¹⁵⁾.

KAYNAKLAR:

- Behçet Necatigil, Evliya Çelebi, (Semih Tezcan'ın Sunuşuyla) İstanbul, 2015.
- G. Gonca Gökalp, "Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri ve Behçet Necatigil", Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, C. 10, S. 1, Temmuz 1993, s. 347-362.
- Hikmet Sami Türk, Şair ve Öğretmen Kimliğiyle Behçet Necatigil, Akçağ Yayınları, 2006.
- Nuran Tezcan, Behçet Necatigil'in Evliya Çelebi'den Uyarladığı Radyo Oyunları ve Osmanlı'da Siyaset,
- Nurullah Çetin, Behçet Necatigil: Hayatı, Sanatı ve Eserleri, Kültür Bakanlığı Yayınları, 1997.
- Selim İleri, Kırık İnceliklerin Şairi: Behçet Necatigil, Kaf Yayıncılık, 1999.
- Ülkü Çelik Şavk, Sorularla Evliya Çelebi İnanlık Tarihine Yön Veren Yirmi Kişiden Biri, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara, 2011, s. 27.

(11) Necatigil, age., s. 185.

(12) Necatigil, age., s. 199.

(13) Necatigil, age., s. 233.

(14) Necatigil, age., s. 237-244.

(15) Necatigil, age., s. 249-254.